

A *negyedik rész* pedig a legfontosabb feladatokat tartalmazza, melyek az egyházra s a társadalomra várnak a családok boldogulásáért.

A társadalom egyik legfontosabb intézményének, a családnak s vele kapcsolatban a házasságnak nagy figyelemre és hatékony segítségre van szüksége a magyar társadalomban. Hisszük, hogy újra családbaráttá válik a magyar társadalom. A közgondolkodásnak kell átalakulnia. A társadalmi szervezetek feladata az önszerveződés elősegítése, az egészséges család értékeinek felmutatása, ezek társadalmi elfogadtatása Magyarországon, a családi életre nevelés és a közösségek összefogása.

A közjóért felelősséget vállaló fejlett államok felismerik a család pótolhatatlan társadalmi szerepét és a család nagyobb megbecsülését. Az adórendszer legyen családbarát. Ismerje el, hogy a család nevelő munkájával értékteremtő, társadalmilag alapvetően fontos és hasznos munkát végez, ezért e feladatokat ellátók részestüljenek tevékenységükkel arányos adókedvezményben.

A család nem pusztán jogi, szociális és gazdasági egység, hanem olyan kulturális, etikai, szociális, szellemi és vallási értékeket hordoz, amelyek nélkülözhetetlenek a magyar társadalom jólétéhez és fejlődéséhez.

II. János Pál pápa szavai szerint „a család az egyház első és legfontosabb útja”, a társadalom emberiességének az alapja.

Társadalmunk legigazibb javát kívánjuk szolgálni, amikor a házasság és a család védelmében szeretnénk mozgósítani minden jóakarátú embert.

Kiadja a Magyar Katolikus Püspöki Kar, 1364 Budapest, Pf.: 48.

NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA
főiskolai tanár, főigazgató-helyettes, kandidátus
Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola
Debrecen

Gajdics Sándor: Interaktív iskola

Gajdics Sándor pedagógiai munkásságát az innovatív magatartás, a kutatás, az alkotás, a közös tevékenység, a módszertani megújulás jellemezte, melynek tengelye a tanár-diák viszony korszerű értelmezése. Munkája is ezt tükrözi. Fogalomalkotásaiban megjelenik az a koncepció, amely szerint: az oktatásban az integrativitás kölcsönösen, közösen, együtt, rendszerint egyidejűleg végzett tevékenység, gondolati cselekvés, tanítás-tanulás, megismerés, felfedezés, nevelés, képzés.

Minőségnek nevezhetjük azokat az értékeket, amelyek a tanulók (az ifjúság) mentalitásában, helyzetfelismerő, problémamegoldó (konvergens, divergens, kreatív) gondolati tevékenységekben való jártasságában, tudásban, önmagához, családjához, társaihoz környezetéhez, a természethez való viszonyában, a személyiség nevelés- és oktatásfüggő értelmi, erkölcsi és érzelmi összetevőiben megnyilvánulnak, megvalósulnak, ezért a tanulók személyiségében kifejlesztett értelmi, erkölcsi és egyéb értékek alapján mérhetőek értékelhetőek. Az értékek létrehozása a cél, a mérés, értékelés csupán eszköz.

Ha az osztályközösséget az emberi értékek tartós, szinkron vagy integrált megjelenése és célszerű funkcionálása közegének és színterének véljük is, nem tekinthetünk el az egyes személyiség, illetve valamennyi személyiség szerves, közösségalkotó szerepének az elismerésétől és annak pedagógiai konzekvenciáitól.

Ha a gondolkodás és a gondolkodás révén fejleszhető képességek annyira meghatározóak

gyermekünk boldogulása szempontjából, akkor a pedagógiai koncepció központjába a gondolkodás nevelését kell állítani.

Az interaktív iskola a tantervi követelményekhez igazodó mechanikus megfelelés mellett, mint egy abszolút viszonyítási mód mellett, a személyiség számára egy önmagához, saját képességeihez és lehetőségeihez viszonyítható, relatív fejlődési lehetőséget is biztosít. Ez nem limitálható, nem nivellálható.

Az interaktív pedagógiai kultúra olyan tevékenység- és feladatrendszerekkel dolgozik, amelyek minden fontos információt, ismeretet, magatartásformát, értéket stb. átvezetnek a tanuló gondolatvilágán, lehetőséget adnak saját asszociációkra, értékelésre, véleménynyilvánításra, elfogadásra, elutasításra, vagyis a legteljesebb értelemben vett elsajátításra.

A jó feladat az értelem az intellektuson keresztül hat a személyiségre. Gondolkodásra, megoldások keresésére, interakciókra készítet. Belső, mentális motiváció, amely teljesülve, kielégülve, intellektuális örömeik forrása lehet, olvashatjuk a könyvben.

A szerző két didaktikai alapelvet fogalmaz meg: Az iskolai tanítás-tanulás szinkronitásának elvét, illetve a partneri minőségű tanár-diák kapcsolat elvét.

A kötetben továbbá kifejti a közoktatás – mint kompetenciális rendszer és interaktív folyamat – és a társadalmi kommunikáció viszonyát, az interaktív tanár-diák viszony feltételeit, a gyermekek jogait és a pedagógiai koncepció összefüggéseit, valamint az interaktív pedagógia lehetőségeit, korlátait, a tanár helyzetének és munkájának, teljesítményének értékelési lehetőségeit az interaktív pedagógiai koncepció keretében, végül pedig a pedagógiai műhely szervezésének módozatait.

Úgy ítéli meg, hogy az interaktív pedagógiai műhelyek, a magas színvonalú pedagógiai kultúra kimunkálásának potenciális színterei. Ugyanakkor feltárja, milyen célkitűzésekkel, milyen elméleti és gyakorlati bázison szerveződhetnek az IPM-ek, s ezekkel kapcsolatban milyen gondokkal, lehetőségekkel és perspektívákkal találkozunk.

A téma szempontjából jelentős az interaktív pedagógiai kultúra. Munkájában bemutatja és elemzi a pedagógiai kultúrát befolyásoló iskolán kívüli tényezőket, az interaktív pedagógiai kultúra legfontosabb jellemzőit, a tanulók gondolati szabadságának és a spontaneitás feltételeinek megteremtését, az iskola és a család együttműködésének forrását. Figyelemre méltó az az irodalmi bázis, melyre gondolatait építette a szerző.

Munkájához azokat a pedagógusokat hívja és várja, akik feladatuknak tekintik, hogy közös munkával, szakmai és pedagógiai képességeik, tudásuk, tapasztalataik integrálásával, a közoktatás tartalmi feladatait kifejező és összefoglaló gondolatok mentén feltárják az egyes szakterületeken azokat a gondolati interaktivitást, együttgondolkodást, spontaneitást, a szabad pedagógiai légkör kialakulását segítő tevékenységeket, problémaköröket, feladattípusokat, értékelési módokat, amelyek partneri együttműködésre inspirálják a tanulókat.

A szerző ehhez a munkához lényegesnek tartja a pedagógiai kultúrát, amelynek minősége, színvonala az iskolában, az osztályban a tanulókkal végzett munka során tárul fel. A pedagógiai kultúra általános színvonala a közoktatás egész rendszerének és folyamatának függvénye. A folyamatszempélet mellett legalább ennyire fontos, ha nem fontosabb, a koncepcionális rendszerszempélet, a közoktatásnak, mint pedagógiai rendszernek a fogalmi, tartalmi értékelése és a pedagógiai közgondolkodás értékrendjébe történő beépülése.

A könyv inspiráló mindazoknak, akik a tanuló tudását szeretnék eredményesen gazdagítani, akik szeretnék saját módszertani kultúrájukat fejleszteni, s akik szakszerű együttműködésre képesek az iskola környezetével és a családokkal.

A könyvet azért ajánlom, hogy ösztönözsem a pedagógusokat az ajánlott metodikák kipróbálására.